

Budgetforlig 2026: Investeringer i velfærd

Aabenraa, den 2. september 2025

Der er indgået et budgetforlig mellem Venstre, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Slesvigsk Parti, Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne og Borgernes Lokalliste.

Budgetforliget for budget 2026 indeholder et historisk løft til kernevelværd. Der er et solidt fokus på investeringer i fremtidens velfærd og dermed den fortsatte udvikling i vores fælles udviklingsstrategi – "Det Gode Liv".

Budgetforliget hviler på et robust økonomisk fundament, hvor der er styr på de økonomiske rammer. Det er glædeligt, at årets økonomiaftale og rammerne i Aabenraa Kommunes økonomiske politik giver mulighed for at prioritere et råderum på såvel drift som anlæg i budgettet for 2026-2029, uden at der skal gennemføres besparelser eller omprioriteringer.

Der er tale om et budgetforlig, som danner grundlag for både at understøtte kommunens ambitioner i Byrådets udviklingsstrategi "Det Gode Liv", herunder bosætning og gode rammevilkår for erhvervslivet, og samtidig sikrer de økonomiske rammer for at levere god service på de store velfærdsområder. Der er mange udvidelser og investeringer i budgetforliget, hvoraf kvalitetsløft for kernevelværd og investeringer i både kultur og planlægning kan fremhæves som centrale i dette års forlig.

Det er afgørende for forligsparterne, at budgetforliget holder sig inden for rammerne af den økonomiske politik. Det indbefatter, at resultatet af ordinær drift i 2026 er mindst 120 mio. kr., at der er balance mellem udgifter og indtægter uden kassetæk, at anlægsrammen er på mindst 120 mio. kr., at lånoptagelse ligger under landsgennemsnittet, og at ultimo kassebeholdning udgør mindst 100 mio. kr.

Drift

På driftssiden har årets økonomiaftale og Aabenraa Kommunes egen økonomiske situation givet mulighed for at prioritere driftsudvidelser for 40 mio. kr. i 2026 og ca. 33 mio. kr. i de efterfølgende år.

Investeringer i velfærd

Der afsættes 3 puljer på velfærdsområderne med henblik på at give et varigt kvalitetsløft for 15,6 mio. kr. årligt de kommende år. Der afsættes 9,6 mio. kr. til dagtilbud og folkeskolen, hvor overgang fra dagtilbud til skole (spor 2) og afgangselevernes trivsel har en særlig opmærksomhed. Parterne ønsker at igangsætte initiativer i folkeskolen for at hæve andelen af afgangselever med minimumskaraktoren 02 i dansk og matematik. Herudover ønsker parterne, at udvalget drøfter mulighederne for at forhøje søskenderabatten.

Sammen med de forventede midler til dagtilbudsområdet og de varslede takstnedsættelser i forslag til Finansloven 2026, er der tale om et markant løft på børneområdet, som giver mulighed for at skabe et bedre tilbud som styrker børns faglige forudsætninger for at klare en ungdomsuddannelse og samtidig styrke Aabenraa kommunes tiltrækningskraft som bosætningskommune.

Der afsættes 2 mio. kr. til voksenhandicapområdet, og der afsættes 4 mio. kr. til ældreområdet. Det er aftalt, at fagudvalgene kommer med forslag til nærmere prioritering af puljerne til Økonomiudvalget inden udgangen af 2025. Puljerne kan dermed dække over et eller flere af de forslag under de enkelte udvalg, som har været drøftet i budgetprocessen.

Programmet Generationer i Vækst (GIV) er en langsigtet strategisk indsats som vil øge chanceligheden for alle børn i Aabenraa Kommune og derved give børnene et bedre afsæt for at realisere det gode liv. Strategien er en helhedsorienteret generationsstrategi, der løber over en årrække og består af tværfaglige indsatser. Med dette års budgetforlig er parterne enige om at fortsætte og udbrede satsningen på GIV, så det bliver et egentligt program. Der er således prioriteret midler til at videreføre GIV indsatsen: Familiementorer i Børne- og Uddannelsesudvalget og igangsætte GIV afprøvningsindsatserne "Job til mor" og Fritidsjob i Arbejdsmarkedsudvalget og GIV afprøvningsindsatsen "Aktive unge i Trivsel" i Kultur- og Fritidsudvalget.

Ligeledes med henblik på at prioritere velfærd er parterne enige om at styrke indsatsen på demensområdet, arbejde med måltidsfællesskaber for hjemmeboende borgere, lave åben konsultation på 5 skoler i sundhedsplejen og afsætte midler til en veterankoordinator.

Forligsparterne noterer sig, at der i udspillet til finansloven ligger betydelige investeringer i kvaliteten i dagtilbud med fokus på øgede pædagogiske normeringer. Eventuelle midler fra finansloven ligger ud over, hvad parterne har aftalt i budgetforliget.

Endelig er parterne enige om at tilkendegive intentioner om at finde finansiering i den kommende byrådsperiode til at øge antallet af feriedage fra 4 til 5 dages ledsaget ferie for borgere på botilbud.

Investeringer i kultur og fritidsområdet

På kulturområdet er parterne enige om at øge driftsbevillingen til Frøslevlejren de kommende 2 år med hhv. 1,5 og 1,2 mio. kr.

Der er enighed om at udvide driftsbudgettet til kunststofbaner med 0,2 mio. kr. årligt, løfte aftalen om markedsføring med SønderjyskE Håndbold med 1,0 mio. kr. i 2026 og 2027 og 0,2 mio. kr. til et varigt løft af den eksisterende aftale samt øge vedligeholdelsesmidlerne til kunst med 0,1 mio. kr. årligt og videreføre puljen til forsamlingshuse i 2027-2029.

Halmodellen og dermed driftsmidler til fordeling blandt hallerne øges med 0,35 mio. kr. i 2026 og 1 mio. kr. de efterfølgende år. Parterne er også enige om at afsætte 0,5 mio. kr. til en forundersøgelse af behovet for yderligere hal kapacitet ved Sydbank Arena. Hal kapaciteten i Rødekro vurderes ved samme lejlighed.

Ligesom der på anlægsområdet investeres i nye gulve i en række haller, afsættes der 0,75 mio. kr. til nyt gulv til tv-transmitterede kampe i Arenaen.

Parterne er enige om at videreføre "levetidsforlængelsen" af Arena Aabenraas svømmehal indtil den nye svømmehal er opført. Der afsættes 0,7 mio. kr. i 2027 og 2028.

Parterne er også enige om at reservere et beløb på op til 0,3 mio. kr. til Ålandets Naturbad, som følge af øgede udgifter til test af badevandskvalitet. Endelig udmøntning af beløbet afhænger af en aftale med Ålandets Naturbad om en fordelingsmodel af udgifter og omkostningseffektiv prøvehåndtering. Ordningen revurderes i forbindelse med den planlagte revision af haltildelingsmodellen.

Parterne er enige om at videreføre grundtilskud til forsamlingshuse i 2027.

På kulturområdet er der også enighed om at prioritere nogle engangsinitiativer. Det drejer sig blandt andet om udskiftning af pyloner langs indfaldsveje, Støtte til Nordisk Kortræf, en pulje til møbler og inventar på Musikvænget, støtte til "Vores Sted", borgerdrevet erstatning af kunstprojekt i Søgård og en investering i et isoleringsovertræk til skøjtebanen på Madevej.

Forligsparterne er enige om, at bogudlånet i Arenaen bibeholdes og finansieres indenfor bibliotekets driftsbudget.

I budgetforliget for 2025 blev der afsat midler til at udarbejde skitseforslag til statuer af de verdensberømte bysbørn fra Aabenraa Franciska Clausen og C.W. Eckersberg. Parterne er enige om at reservere 2 mio. kr. i 2028 i støtte til udarbejdelse af statuer af de 2 bysbørn.

Investeringer i samarbejde

Aabenraa Kommune fortsætter også med at investere i samarbejde med andre kommuner på forskellige områder. Først og fremmest er parterne enige om at afsætte midler i 2027 og 2028 til det videre arbejde om en udpegning af Flensborg Fjord til et UNESCO biosfæreområde. Prioriteringen forudsætter tilsagn om deltagelse fra samarbejdspartnere. Hvis der ikke opnås inden udgangen af 2026, tilbageføres midlerne til fornyet prioritering.

Der gennemføres i samarbejde med de øvrige 3 sønderjyske kommuner en årlig Sønderjysk Bo-og Jobmesse. Parterne er enige om at afsætte midler i 2026 og 2027, således at Bo-og Jobmessen kan afvikles i alle 4 sønderjyske kommuner. Hvis der ikke er opbakning fra de øvrige kommuner, går pengene tilbage til fornyet prioritering.

Endeligt er forligsparterne enige om at støtte det grænseoverskridende samarbejde på beredskabsområdet i Projekt DanGer112 med 0,1 mio. kr. årligt.

Der afsættes 0,2 mio. kr. årligt for at ligestille tyske mindretalsinstitutioners brug af haller, svømmehaller og transport hertil. Endelig udmøntning afventer en juridisk vurdering samt en afklaring af, hvad der konkret er brug for for at ligestille med de kommunale institutioner.

Investeringer i planlægning

På flere områder forudsætter Byrådets ambitionsniveau i erhvervsstrategien, klimaplanen og i udviklingsstrategien, at der også er ressourcer til planlægningsopgaver.

På den baggrund og med Aabenraa Kommunes plads i den grønne omstilling er parterne enige om varigt at afsætte 4 årsværk, svarende til 2,8 mio. kr. til konkret planlægning af erhverv, boligudvikling og VE anlæg. Hertil kommer midler til at udarbejde en helhedsplan for Kassø. Med henblik på at bistå Arwos Strategi gennem planlægningsressourcer til spildevandsområdet afsættes først 1 siden 2 årsværk.

Satsningen på at udnytte sektorkobling, samarbejdet med erhvervslivet og potentialerne i den grønne omstilling medfører tilsvarende et behov for 1 årsværk til varmeplanlægning og administrative ressourcer til markvandingstilladelser.

Med henblik på at forsætte udviklingen og understøtte landdistrikter afsættes 0,975 mio. kr. i 2026 til personaleressourcer til understøttelse af udviklingen i Aabenraa Kommunes landdistrikter. Midlerne afsættes midlertidigt med henblik på at afklare en fremadrettet finansieringsmodel.

Endeligt er parterne enige om at afsætte planlægningsressourcer til byggesagsbehandlere til lovliggørelsessager i 2026.

Parterne er tilsvarende enige i at afsætte midler til at udarbejde en højhuspolitik i 2026, implementere turistpolitisk redegørelse og udmønte handleplan for Hærvejen.

På det administrative område er parterne optaget af, at Aabenraa Kommune udnytter mulighederne i digitalisering og kunstig intelligens, men anerkender at udviklingen heraf sker indenfor allerede afsatte rammer. Administrationen opfordres til at forelægge en investeringsstrategi med fokus herpå.

Tekniske investeringer

Parterne er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt til støtte til julebelysning i handelsbyerne, opgradere de tekniske installationer på eventpladser og afsætte en pulje på 1 mio. kr. årligt til støtte til "levende handelsbyer" i Tinglev, Padborg, Rødekro og Aabenraa.

Hertil kommer, at parterne er enige om at ændre indretning af P-plads ved Annies Kiosk indenfor eksisterende budgetrammer til den helhedsorienterede drift.

Forligsparterne er enige om at hjemtage puljen til initiativer, der kan understøtte udviklingsstrategien Det Gode Liv fra Business Aabenraa til Kultur- og Fritidsudvalget og omfattes af kategori 2 overførsel. Puljen udgør 1 mio. kr. årligt. Parterne er enige om at afdække muligheden for, at puljen kan anvendes til underskudsgaranti eventuelt som trappetilskudsmodel for events.

Parterne er enige om at søge nationale midler til et projektforslag for Klipleve Erhvervs-park.

Øvrige investeringer

Det ekstra råderum i 2026 har gjort det muligt at prioritere en række mindre initiativer. Det gælder blandt andet initiativet "Med på holdet", som er idræt og inklusion i det almene foreningsliv for borgere på socialområdet, hvor der afsættes 0,75 mio. kr. i

2026. Der afsættes også midler til at fastholde serviceniveau i Rusmiddelcenteret i forbindelse med opgaveoverdragelse af borgere med dobbeltdiagnoser. Der afsættes også 0,15 mio. kr. til Fleksibel Borgerservice og 1 mio. kr. til indkøb af kommunikationsudstyr til beredskabshændelser i kommunens eget beredskab.

Ud over de nævnte indsatser i denne aftale har råderummet i dette års budgetlægning gjort det muligt at prioritere en række mindre og nye initiativer i 2026 og frem. Der henvises til vedlagte prioriteringsark, hvor alle de prioriterede forslag og afsatte beløb fremgår.

Der er tale om et budgetforlig gældende for 2026. Parterne er opmærksomme på at fastholde et råderum for prioriteringer i de kommende års budgetlægning. For så vidt angår de elementer, som rækker flere år frem, særligt på anlægsområdet, vedkender parterne sig ansvaret herfor.

Konkret indbefatter budgetforliget følgende økonomiske oversigt, hvor den blå farve illustrerer, at den økonomiske politik er overholdt.

Spillerum 5B (excl. inv. strategi)	2026	2027	2028	2029
Indtægter	-5.027.424	-5.114.927	-5.275.707	-5.421.083
Driftsudgifter incl. renter	4.865.755	5.002.032	5.156.661	5.298.630
Resultat af ordinær drift	-161.669	-112.895	-119.046	-122.453
Anlæg incl. jordforsyning	152.000	120.213	120.001	120.000
Resultat	-9.669	7.318	955	-2.453
Netto lån (låneopt./afdrag)	21.095	9.016	7.620	8.899
Finansforskydninger	-11.460	-18	-18	-18
Påvirkning kassebeholdning	-34	16.316	8.557	6.428
Forventet kassebeholdning ult. 2025	-365.000			
Mindreforbrug regnskab 2024	15.000			
Forventet ult. kassebeholdning	-350.034	-333.718	-325.161	-318.733

Som det fremgår af tabellen, er der et overskud på ordinær drift på 161,7 mio. kr. i 2026 helt i overensstemmelse med målsætningen i den økonomiske politik. Kassebeholdningen tilføres samlet 0,034 mio. kr. det første år, og der er 350 mio. kr. i kassebeholdningen ultimo 2026.

Anlæg

Prioriteringerne på anlægssiden ligger i forlængelse af de seneste års budgetlægning med ambitiøse og væsentlige investeringer med flerårigt sigte i Aabenraa Kommune. Der har været mulighed for at prioritere anlæg for samlet set 150 mio. kr. i årene 2026-2028.

Med Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er der i Økonomiaftalen for 2026 afsat anlægsfinansiering til bedre faglokaler i folkeskolen. Parterne er enige om at afsætte 9

mio. kr. i 2026 og dermed fortsætte de investeringer i faglokaler, som er foretaget i 2025.

Budgettet til inventar er i dag fordelt til de enkelte skoler. Byrådet finder den decentrale model har store fordele og ønsker at bevare denne model. Samtidig ønsker Byrådet at opfordre skolerne til i de kommende år indenfor budgettet at anskaffe tidssvarende borde og stole.

I henhold til beslutning om ny dagtilbudsstruktur for Aabenraa Kommune er parterne enige om at prioritere i alt 72 mio. kr. til etablering af en integreret daginstitution i Tinglev, som belyst i sidste års budgetaftale om forundersøgelse af en daginstitution placeret i området ved skole og fritidsaktiviteter.

Over de næste 10 år bliver vi mange flere borgere i Aabenraa Kommune over 85 år. Det er vores politiske vision, at der skal være en plejehjemsplads til alle, som har behov for det. Derfor udbygger vi med denne aftale antallet af plejehjemspladser med 24 pladser på plejehjemmet Kirketoften i Løjt Kirkeby. Med denne udbygning er der 465 plejehjemspladser til rådighed for borgere i Aabenraa Kommune, så der kan leves et godt ældre-liv i vores kommune. Boligerne opføres efter almenboligloven, hvorved kommunen skal bidrage med grundkapital samt finansiere servicearealerne.

Aabenraa Kommune har igennem flere år investeret i udvikling af velfærdsteknologi og har på flere områder været først med at implementere ny teknologi, der kan frigøre personalet og samtidig give mere tryghed til borgerne. Der afsættes puljemidler de kommende år til at videreføre udviklingen af velfærdsteknologi. Parterne ønsker, at der i udmøntningen af puljen også fokuseres på tryghedskald og andre tryghedsskabende teknologier i borgerens eget hjem.

Parterne er enige om at prioritere 7,3 mio. kr. til etablering af en ny base for hjemme- og sygeplejen i Bylderup Bov i 2026 og 2027 med intentionen om at komme tættere på borgerne.

Der afsættes 9,7 mio. kr. til at imødekomme forskellige kvalitetsstandarder på belægning og indretning i udviklingen af vandre- og cykelruter af Hærvejen. Der er et særligt fokus på trafiksikkerhed på flere strækninger. Det forventes, at den kommunale andel af investeringen kan geares med bidrag fra fonde.

Alle parter er enige om at fortsætte investeringer i cykelstier i Aabenraa Kommune. Der afsættes i alt 7,3 mio. kr. i en cykelstipulje i 2026 til nærmere prioritering og udmøntning i Udvalget for Plan, Teknik og Landdistrikter.

Til fortsættelse af næste etape af renoveringen af Aabenraa Rådhus på Skelbækvej afsættes 20 mio. kr. over årene 2026-2027 med fokus på de østvendte facader.

Der er derudover enighed om at håndtere og prioritere en række mindre anlægsprojekter i de kommende år. Det handler konkret om en rampe til kanonbatteriet fra stien, nedrivning af Barak 80 i Frøslevlejren og nye halvgulve i Tinglev Hal 2, Hjordkær Hallen og Rødekro Hallen.

Parterne er enige om at igangsætte projektering af badeanstalt ved molen ved Sønderstrand opdelt i moduler, så man løbende kan udvide anlægsprojektet i takt med eventuel yderligere finansiering. Sideløbende afsøges fondsfinansiering til den store model beskrevet i skitseforslaget. Parterne er indstillet på at igangsætte projektet indenfor den afsatte ramme på 18 mio. kr.

Endelig er parterne enige om at tilkendegive intentioner om at finde finansiering i den kommende byrådsperiode til en række projekter, som ikke kan omsættes i de første par år. Det drejer sig om en ny vuggestue Svalen, lokaler til hjemme- og sygeplejen i Rødekro, yderligere midler til grundkapital samt en forundersøgelse af etablering af pumpe eller slusesystem Nord for Kilen.

Den videre proces

Der er tale om et budgetforlig, som danner grundlag for både at understøtte kommunens ambitioner i udviklingsstrategien "Det Gode Liv" og samtidig sikrer de økonomiske rammer for at levere god service på de store velfærdsområder. Det er vel at mærke efter, at der er omfordelt midler fra børneområdet til ældreområdet i henhold til demografimodellerne. Derudover har Byrådet taget ansvar for at håndtere udfordringen omkring refusion af særlig dyre enkeltsager i hhv. Social- og Seniorudvalget og Børne- og Uddannelsesudvalget, så deres budgetbidrag for 2026 ikke skulle genåbnes. Der er kun i mindre omfang lavet omprioriteringer som led i budgetprocessen.

Parterne er enige om, at de kun i fællesskab fremsætter ændringsforslag, eventuelt med afsæt i høringssvar fra Seniorrådet, Handicaprådet og HMU samt behovet for aftaleoverholdelse på landsplan i forbindelse med den koordinerede budgetproces.